GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 89. Sâmbătă 20 Aprilie (2 Maiu) 1885.

Brașovŭ, 19 Aprilie (1 Maiu) 1885.

In scrisórea ce amŭ publicat'o în numĕrulŭ de alaltăerĭ, unŭ amicŭ alŭ organului nostru descriea cu viue culorĭ câtŭ de multŭ persecutată este limba română în ținutulŭ Năsĕudului, care, precum scimŭ, este curatŭ românescŭ. Acestŭ stimatŭ frate ni-a arătatŭ în ce modŭ scie tractá cu legea de naționalitate vestitulŭ fișpanŭ Banffy, ni-a spusŭ, că convocările și programa adunărilorŭ județene se scriu numai unguresce, ca sĕ nu fie înțelese mai de nimeni, ni-a asiguratŭ în fine, că corespondența organelorŭ administrative cu senatele scolare din comunele române se face aḍĭ numai în limba maghiară.

Tóte aceste ni le-a spusŭ și ni le-a arătatŭ amiculŭ nostru, numai cu o deslușire ni-a rĕmasŭ datorŭ.

Nu ni-a împărtășitŭ dacă locuitorii din comunele române Năsĕudene au luatŭ séu nu vre-o mĕsură în contra ilegalitățilorŭ vĕdite ale fișpanului Banffy; dacă suntŭ hotărîțĭ d'a întrebuințá cu cea mai mare energiă tóte mijlócele legale spre a face sĕ se curme aceste abusurĭ; dacă au făcutŭ pașĭ la autoritățile superióre, la guvernŭ séu în casŭ de lipsă chiar și la corónă?

Despre tóte aceste n'aflămŭ nimicŭ. Lovirĭ ca cele ce le aplică Năsĕudenilorŭ voinicosulŭ Banffy, sunt de natură a deștepta din somnulŭ indiferentismului și pe cei mai blânḍĭ de fire. Cu tóte astea amiculŭ nostru nu ne scie spune nimicŭ despre mișcarea de protestare, ce s'ar fi produsŭ între urmașii eroicilorŭ grănicerĭ în potriva veditelorŭ călcărĭ de lege și a volnicielorŭ actualului fișpanŭ și a subalternilorŭ sĕi.

Tăcerea asupra punctelorŭ atinse deșteptă în noi temerea, că Năsĕudenii întêmpină cu óre care resignațiune mută tóte actele de violență, așa precum au întêmpinatŭ Românii din comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca lovirile aceluiașĭ fișpanŭ; acea tăcere ne face a crede, că conducătorii poporului românŭ năsĕudénŭ nu sunt la înălțimea datoriei lorŭ, că nu este destulŭ de strînsă legătura dintre ei și poporŭ, că nu sunt, în fine, pĕtrunșĭ de seriositatea momentului și de importanța unei energice și comune conlucrărĭ pentru apĕrarea limbei și a naționalității române.

Dacă Românii din alte ținuturĭ vorŭ face și ei, precum se pare că facŭ Năsĕudenii și precum au făcutŭ și cei din Solnocŭ-Dobêca și vorŭ înghițĭ mereu la gâlusce tarĭ și fierbințĭ, înecândŭ în peptulŭ lorŭ durerea, ce-o suferŭ, atuncĭ sĕ nu ne mirămŭ că unŭ „binevoitorŭ“ atâtŭ de probatŭ alŭ poporului românŭ, ca d-lŭ ministru-președinte și ministru de interne Tisza Colomanŭ, nu mai găsesce destule cuvinte spre a asigurá, că tóte câte le-au povestitŭ în dietă deputații Babeșŭ și Truța despre prigonirea naționalitățilorŭ din partea organelorŭ statului și a presei maghiare nu suntŭ adevĕrate, precum și că nu esistă statŭ pe lume, unde diferitele naționalitățĭ sĕ se pótă desvoltá așa de liberŭ, ca în Ungaria!“

D-lŭ Tisza aderă la maxima: „quod non est in actis non est in mundo.“ De aceea dênsulŭ nu dă nimicŭ pe ceea ce spune unŭ deputatŭ séu altulŭ, nicĭ pe ceea ce scrie o fóiă séu alta.

„Prigonirile sistematice nu le voiu curmá, — ḍise d. Tisza — pentru că asemenĭ prigonirĭ nu esistă.“

Așa și este. De unde se afle d-lŭ Tisza despre prigonirĭ? Cei ce le facŭ sunt organele lui și dóră aceste nu sĕ vorŭ denunța pe ele însĕșĭ. Și cei prigonițĭ? Tacŭ și înghitŭ mereu la nodurĭ.

Dacă dar însușĭ d-lŭ Tisza se crede scutitŭ prin atitudinea nóstră d'a mai ține contŭ de durerile poporului românŭ și d'a cunósce „prigonirĭ“ îndreptate asupra nóstră cum va puté sĕ afle Coróna adevĕrata stare a lucrurilorŭ din țéră, Coróna, față cu care d-lŭ Tisza se folosesce, spre a o liniști, chiar de acte — de acte de-o tristă importanță, cum sunt cercularele politice — n'ar mai fi fostŭ — ale Archiereilorŭ noștri?

Conflictulŭ anglo rusŭ.

Discursulŭ, ce l'a ținutŭ ministrulŭ englesŭ Gladstone în camera comunelorŭ, a produsŭ unŭ nespusŭ efectŭ în tótă Anglia. Chiar oposițiunea a rĕmasŭ înmărmurită de energica atitudine a prim-ministrului. Pe când până mai alaltăerĭ maioritatea preponderantă a camerei considera ca asigurată menținerea păcii cu Rusia, telegramele din Petersburg ale biuroului „Reuter“ și discursulŭ lui Gladstone au schimbatŭ cu totulŭ situațiunea. Cuvintele lui Gladstone au deșteptatŭ mare neliniște, mai cu sémă partea aceea din discursŭ, care spune, că banii destinați pentru Sudanŭ s'arŭ puté întrebuința pentru alte scopurĭ, că guvernulŭ încă totŭ își va da silința, ca conflictulŭ sĕ se resolveze cu onóre prin mijlóce pacinice, dar că resultatulŭ nu mai atêrnă de elŭ și că guvernulŭ englesŭ până la încheiarea controversei se va purta astfelŭ, încâtŭ în casŭ de a degenera conflictulŭ în luptă, Anglia sĕ pótă apela la sentința lumei civilisate, ca guvernulŭ englesŭ sĕ nu fie responsabilŭ, dacă două marĭ națiunĭ începŭ a vĕrsa sânge. Gladstone a acusatŭ din nou pe Rușĭ, că ei neprovocațĭ au atacatŭ pe Afganĭ și că guvernulŭ englesŭ cunósce fapte, care au produsŭ în elŭ o impresiune nefavorabilă în privința modului de lucrare a unorŭ persóne, care în aceste tractărĭ representă partea cealaltă. Tóte aceste declarațiunĭ facŭ chiar pe acele organe, ce până acum judecau situațiunea ca fórte favorabilă, sĕ 'șĭ slăbéscă speranțele în menținerea păcii.

După cum spune o telegramă din Petersburg, înarmările au începutŭ în ḍilele din urmă și în Finlanda. Pentru înarmarea fortificațiilorŭ litorale s'a datŭ ordinŭ, ca din Chievŭ sĕ se trimétă în Finlanda 50 de tunurĭ. In Helsinfors, orașŭ fortificatŭ alŭ Finlandei, s'au luatŭ deja mĕsurĭ, ca sĕ se aducă în siguranță archiva statului și colecțiunile universității. Comandantŭ alŭ fortăreții Sveaborg sĕ se fi numitŭ șefulŭ corpului de geniu din Finlanda, loc. generalŭ Sederholm, ér comandantŭ alŭ flotilei miniere contra-admiralulŭ Novicov, care în rĕsboiulŭ trecutŭ ruso-turcŭ a condusŭ închiderea Dunării prin mine. Oficerilorŭ rușĭ, carĭ 'șĭ-au absolvitŭ studiele în institutele militare superióre, li s'a propusŭ sĕ intre în regimentele destinate pentru Asia, înaintându-se în acelașĭ timpŭ și în rangŭ.

»Standard« anunță, că ar fi sositŭ o telegramă oficială, care comunică, că Rușii au ocupatŭ Meruciaculŭ; nu se scie încă, dacă Afganii au opusŭ resistență la acéstă ocupare

O telegramă din Petersburg ḍice, că faima împrăștiată de câteva ḍile, că Țarulŭ se va duce la Moscva ca sĕ facă declarațiunea de rĕsboiŭ, n'a fostŭ tocmai neîntemeiată. Este faptŭ constatatŭ, că de Joia trecută unŭ conductŭ împĕrătescŭ sta gata, ca sĕ plece din Gacina la Moscva, pentru ca împĕratulŭ sĕ anunțe isbucnirea rĕsboiului, în casŭ că situațiunea nu s'ar schimba. Monitorulŭ oficialŭ publică unŭ ucasŭ împĕrătescŭ, care ordónă formarea unei miliții turcomane sub comanda lui Komarovŭ. Peste totŭ în cercurile politice din Petersburg, unde încrederea în neutralitatea statelorŭ vecine nu este tocmai mare, se consideră o declarațiune de rĕsboiu ca începutulŭ unei complicațiunĭ europene generale.

Asupra discursului lui Gladstone se pronunță deocamdată numai „Novoje Vremja“, numindu-lŭ demnŭ de bărbatulŭ de statŭ alŭ unei marĭ națiunĭ; îi pare însĕ straniu fóiei rusescĭ, că Gladstone s'a esprimatŭ asupra modului de lucrare a oficerilorŭ rușĭ în Asia. Unŭ generalŭ rusŭ, ḍice »Novoje Vremja«, nu e responsabilŭ guvernului englesŭ, prin urmare nicĭ sĕ se tragă în sfera politicei naționale a lui Gladstone. Prin acésta — continuă fóia rusă — ministrulŭ englesŭ a atinsŭ unŭ obiectŭ, pe care nu trebuia sĕ 'lŭ atingă, și e de temutŭ că observarea lui asupra relei impresiunĭ ce a produs'o rĕulŭ modŭ de lucrare a unor persóne, adecă a celorŭ rusescĭ, asupra altora va turna numai uleiu în focŭ.

Din Odessa se telegrafiază, că corpulŭ alŭ optulea de armată de acolo a primitŭ ordinŭ sĕ plece spre Marea caspică, pentru ca de acolo sĕ mérgă în Asia centrală.

PLANURI PANSLAVISTE.

Pressa rusă a întocmitŭ la 28 Aprilie unŭ banchetŭ în onórea óspeților slavĭ, carĭ au asistatŭ la serbarea lui Metodiu și Cirilŭ. Cu acéstă ocasiune s'au ținutŭ multe discursurĭ. Exministrulŭ sêrbŭ Risticĭ a ḍisŭ între altele, că e necesară unirea religiósă a Rușilorŭ și Slavilorŭ din Sudŭ. Spre acestŭ scopŭ elŭ recomandă o federațune a celorŭ din urmă, căreia apoi Rusia sĕ 'I întindă mâna. Prin acésta inimicii esternĭ s'ar paralisa și slavismului i s'ar face posibilă prosperarea. Inainte de tóte, ḍise Risticĭ, e necesară desvoltarea puterilorŭ naționale a fiecărui némŭ slavŭ, și numai după acea cosmopolitismulŭ póte ocupa locŭ în desvoltarea întregei lumĭ slave.

Academiculŭ Besobrasov 'șĭ esprimă părereă, că exministrulŭ sêrbŭ unesce în sine pe adevĕratulŭ patriotŭ cu adevĕratulŭ europénŭ, și de aceea elŭ este idealulŭ omului culturiĭ.

CONFLICTULŬ ANGLO-FRANCESŬ.

»Journal des Débats« este informatŭ, că conflictulŭ dintre Anglia și Francia în cestiunea »Bosforului egipténŭ« s'a aplanatŭ prin mijlocirea Angliei pe urmĕtórele base: Egiptulŭ 'șĭ va cere scuse dela agentulŭ diplomaticŭ francesŭ. Tipografia „Bosforului egipténŭ“ se va deschide érășĭ, așa ca ḍiarulŭ sĕ pótă reapăré imediatŭ. In vederea scuselorŭ, ce le va cere Egiptulŭ, Francia sĕ abḍică de pretențiunea sa de a fi depușĭ din funcțiune agenții, carĭ au călcatŭ în picióre dreptulŭ domiciliarŭ.

Rĕspunsulŭ la interpelările d-lorŭ Babeșŭ și Truța.

Budapesta în 29 Aprilie 1885.

Stimate D-le Redactorŭ! Amŭ prinsŭ și de astădată péna în mână, deși a priori sunt convinsŭ, că ea nicĭ pe departe nu va fi în stare a vĕ descrie bucuria ce au simțit'o toțĭ acei Românĭ, carĭ avură fericirea de a luá parte aḍĭ la ședința camerei deputațilorŭ și de a auḍi vorbirile adevĕrațilorŭ deputațĭ naționalĭ Babeșŭ și Truța, la rĕspunsurile ministrului Tisza, date la interpelațiunile înaintate de dênșii.

Când ministrulŭ-președinte se ridică și dechiară, că mai ântêiu voiesce sĕ rĕspundă la interpelațiunea D-lui deputatŭ Truța, o adêncă tăcere domnia în sală. Ministrulŭ-președinte negă fățișŭ aserțiunile d-lui Truța, că s'ar fi scosŭ poporulŭ din biserică și că ómenii au fostŭ mânațĭ în birtŭ. Chiar la casŭ dacă s'ar fi întêmplatŭ acésta — ḍice mai departe d-lŭ ministru — faptele și procedarea gendarmilorŭ aparŭ justificate prin cercularele Mitropolițilorŭ românĭ, carĭ de asemenea au opritŭ ținerea serviciului dumneḍeescŭ.

Étă unde amŭ ajunsŭ, cu umilirea și servila supunere, că tocmai faptele acelora suntŭ aduse dreptŭ dovadă contra nóstră, carĭ mai multŭ decâtŭ orĭ și cine suntŭ chiemațĭ a ne apĕrá interesele naționale, dar carĭ câtŭ e drag de ḍiulița nu facŭ decâtŭ a se omorî cu „precauțiunea.“

După finirea vorbirei ministrului-președinte, ia cuvêntulŭ deputatulŭ naționalŭ Truța declarândŭ verde, „că d-lŭ ministru-președinte în rĕspunsulŭ d-sale nu face

altŭ ceva decâtŭ négă, însĕ nicidecum nu se baséză pe adevĕrŭ, din care causă rĕspunsulŭ ministrului nu-lŭ ia la cunoscință.«

Resoluțiunea ce a dovedit'o deputatulŭ nostru Truța întru apĕrarea causei nați nei române, și atitudinea lui bărbătéscă și adevĕratŭ românésca, m'a entusiasmatŭ astfelŭ, încâtŭ mărtusescŭ sincerŭ. dacă buna cuviință nu mĕ reținea de pe galeriă așŭ fi strigatŭ că: »și eu suntŭ Românŭ ca d-lŭ Truța.«

După vorbirea d-lui Truța, ministrulŭ-președinte rĕspunde și la interpelația D-lui Babeșŭ, dicêndŭ că »dênsulŭ n'are cunoscință c'ar esista conspiratorĭ contra patriei. Numai unŭ singurŭ casŭ s'a ivitŭ pân'acum*), dar dênsulŭ scie că suntŭ sobolĭ, carĭ sapă pe sub pămêntŭ »amenințândŭ patria.«

Ministrului-președinte îi rĕspunse D-lŭ deputatŭ Babeșŭ și între multe alte adevĕrurĭ, carĭ îlŭ făceau sĕ schimbe fețe și de carĭ nu credŭ sĕ'i mai fi auditŭ urechile, îlŭ întrébă, că dacă póte esista o conspirațiune ce stă dintr'unŭ singurŭ individŭ, și dacă scie că suntŭ sobolĭ (vakondok) pe sub pămêntŭ, cum se póte că în decursŭ de 10 anĭ de când e ministru încă totŭ nu s'a ivitŭ la suprafață și că nicĭ dênsulŭ nu e în stare sĕi scótă la ivelă? Óre sĕ n'aibă d-lŭ ministru gendarmĭ și pe sub pămêntŭ? „Amŭ făcutŭ — dice mai departe D-lŭ Babeșŭ — interpelațiunea, căcĭ am fostŭ sigurŭ, că d-lŭ ministru nu va pute sĕ-mĭ arate nicĭ o conspirațiune contra patriei și îi spunŭ, că dacă va mai ședea 10, 20 ba cbiar și 30 de anĭ ca ministru, nicĭ atuncĭ nu va fi în stare."

D-lŭ Babeșŭ a vorbitŭ timpŭ de o oră spunêndu-le, că »dacă are vr'o importanță idea lorŭ, după care pretindŭ ca statulŭ sĕ esiste după idea de statŭ maghiarŭ, atuncĭ cu atâtŭ mai multŭ e dréptă idea nóstră, când pretindemŭ ca Ungaria sĕ esiste și mai departe ca statŭ poliglotŭ, așa după cum a esistatŭ și până acuma de anĭ o miiă.«

Vorbirile deputaților noștri pe câtŭ de tare au copleșitŭ inimile contrarilorŭ și mamelucilorŭ,**) pe atâtŭ de multŭ ne-au întăritŭ pe noi în covingerea, că mai curêndŭ orĭ mai târdiu va trebui sĕ sosescă și timpulŭ acela, în care națiunea română îșĭ va creá o sórte mai bună, decâtŭ aceea, în care — durere — se află de presentŭ.

Noi însĕ toțĭ aceia, câțĭ amŭ avutŭ rara fericire de a audi vorbirile deputaților, nu amŭ pututŭ sĕ rĕmânemŭ numai simplu cu bucuria în inimile nóstre; ci a trebuitŭ sĕ o lăsămŭ sĕ isbucneze, sĕ i dămŭ cursŭ liberŭ, ceea ce amŭ și făcutŭ cu toții, întêmpinândŭ pe mândrii noștri deputațĭ, Babeșŭ și Truța, la eșirea din camera deputaților, cu unŭ asaltŭ de strigăte »sĕ trăiască Babeșŭ și Truța nostru.«

Amŭ disŭ și mé simtŭ mai ușorŭ.

Litia de V...

*) Afacerea lui Mileticĭ.

**) Mameluculŭ Rácz Atanasz aprobá din capŭ totŭ ce dicea Tisza și în continuu, par' că l'ar fi apucatŭ strechea.

SCIRILE DILEI.

»Ellenzék« propune, ca comitatulŭ Sibiului, pentru hotărîrea ce a luat'o în contra reuniunei ardelene de maghiarisare, sĕ fie pedepsitŭ și anume: comanda corpului sĕ se transfereze la Tergulŭ-Mureșului, ér direcțiunea poștelorŭ la Clușiu. Noi propunemŭ altă pedepsă: institutulŭ de nebunĭ din Sibiu sĕ se transfereze în Clușiu.

—0—

Primarulŭ din Alba-Iulia a deschisŭ o subscripțiune pentru întemeiarea unei filiale a reuniunei ardelene de maghiarisare. Deja reuniunea de maghiarisare din Clușiu a și înființatŭ în Bărăbanțĭ, lângă Alba-Iulia, unŭ institutŭ pentru întreținerea copiilorŭ micĭ.

—0—

Suntŭ aprópe doi anĭ de dile de când a fostŭ asociațiunea Transilvană în Brașovŭ, și nicĭ până adĭ încă nu s'au publicatŭ socotelele respective. Scimŭ, că d. advocatŭ I. Lengerŭ a făcutŭ tóte incassările și la adunareă ce s'a convocatŭ în Sâmbăta Pascilorŭ, din causă că era o di nepotrivită, n'au luatŭ parte decâtŭ vr'o 15 membri din comitetulŭ de primire. Acolo s'a datŭ »socotela« despre venite și în generalŭ despre cheltuelĭ. Ne-a surprinsŭ când ni-s'a spusŭ, că făcêndu-se o propunere de a se da socotelele unei comisiunĭ ca sĕ le revideze, însușĭ cassarulŭ a votatŭ contra acestei propunerĭ de a se alege o comisiă revĕdĕtóre. De ce? — Aflămŭ că venitulŭ curatŭ s'ar fi declaratŭ de 324 fl. Din aceștia, audimŭ că jumĕtate s'a datŭ la fondulŭ Asociațiunei, ér jumĕtate se va da la fondulŭ Reuniunei de gimnastică și de cântărĭ.

—0—

Sâmbăta trecută tinerii comercianțĭ au avutŭ a dona întrunire în localulŭ casinei române. La acéstă convenire d. Ionŭ Dușoiu jun. a vorbitŭ despre »industria bumbacului,« ér d. Porescu despre institutele de creditŭ.

—0—

Joi în 7 Maiu consiliulŭ industrialŭ din Sibiu va ține ședință, în care va desbate propunerea cătră ministerŭ în afacerea convențiunei comerciale cu România, și altele.

—0—

Curia din Pesta a întaritŭ sentința de mórte pronunțată de tribunalulŭ din Sibiu și de tabla din Tergu-Mureșului, în urma căreia Robert Marlin și Anton Kleeberg vorŭ fi esecutațĭ prin spêndurĕtóre. Sentința de mórte se va supune subscrierei Maiestății Sale.

—0—

In tipografia Reissenberger din Sibiu erĭ nópte au intratŭ nisce hoțĭ, furândŭ dintr'unŭ scrinŭ 80 fl. Făptuitorii nu suntŭ încă cunoscuțĭ.

—0—

Diarele din Bucurescĭ desmintŭ scirea dată de »L'Indép. roumaine,« că s'ar fi hotărîtŭ trimiterea unei divisii în Dobrogea și a flotilei la gurile Dunării.

—0—

In diua de 5 Aprilie curentŭ, o femeiă din comuna Hilișău, județulŭ Dorohoiu în Moldova, a născutŭ trei copii; atâtŭ copii câtŭ și muma lorŭ suntŭ pe deplinŭ sănătoșĭ.

—0—

Sĕmânăturile în România prosperéză fórte bine. Dintre bucatele de tómna au fostŭ puținŭ atinse de înghețŭ órzele, pe când din contră grâulŭ promite fórte multŭ. In împrejurările de față, dice „Pester Lloyd, o recoltă avantagiósă în România va ridica pe agricultorĭ, căcĭ de sigurŭ esportulŭ va lua dimensiunĭ marĭ.

Dr. Rohmeder despre Sașii din Ardelŭ.

Germanii din Germania au înființatŭ în diversele orașe ale Germaniei reuniunĭ, prin carĭ sĕ ajutoreze pe frații lorŭ Sașĭ din Ardelŭ. O astfelŭ de reuniune s'a formatŭ în orașulŭ München, capitala regatului Bavariei. și Dr. Rohmeder unulŭ dintre membrii acestei reuniunĭ germane, care în véra trecută a fostŭ la Sibiu și a vĕdutŭ cu ochii sĕi tóte festivitățile, ce le-au sĕrbătoritŭ Sașii întru pomenirea descălecării părinților lorŭ pe pămêntulŭ Ardelului, acuma vine și ține o conferință despre acésta festivitate națională săsésca, esprimându-se cam în următorulŭ chipŭ:

Conferențiarulŭ motivéză mai ântêiu simpatiile Germanilorŭ pentru pățaniile și suferințele poporului săsescŭ, care își apĕră cu eroismŭ drepturile sale naturale, amenințate. De aceea reuniunea nóstră »pentru apĕrarea intereselorŭ germane în strĕinătate" a căutatŭ la diverse ocasiunĭ a da espresiune viuă simțemintelorŭ, ce le nutresce pentru elementulŭ germanŭ din Ardelŭ, ba a luatŭ în causa acésta și resoluțiunĭ și ș'a arătatŭ simpatiile sale pentru frații germanĭ din Ardelŭ chiar și prin presă. Chiar din causa periclitării Sașilorŭ s'a intemeiatŭ acésta reuniune și la dorința ei conferențiarulŭ a luatŭ parte la festivitățile ce le-au sĕrbătoritŭ Sașii în Augustŭ 1884 întru aducerea aminte a descălecării lorŭ de 700 de anĭ. Mai ântêiu conferențiarulŭ dă o schiță sinoptică, etnografică și geografică despre Ungaria, apoi despre Ardelŭ. Arată că Românii forméză maioritatea locuitorilorŭ în Ardelŭ, apoi că Sașii facŭ cam la 200,000 de suflete. Țera lorŭ este mărginită de munte și este mai rĕdicată în Vestŭ, Sudŭ și Ostŭ. In suta a 12-a regele ungurescŭ Geiza II (1141—61) a dusŭ colonii germane în părțile meridionale ale Ardelului și anume a dusŭ ómenĭ, carĭ întreceau cu cultura pe ceilalțĭ supușĭ ai regelui ungurescŭ. Regele a publicatŭ în tóte orașele germane, că garantéză libertatea proprietății, a pămêntului și a forții bărbătescĭ, mai încolo, că ei se vorŭ administra după dreptulŭ germanŭ, obligându-se a plătí regelui o mică contribuțiune anuală și că vorŭ apĕrá frontierele. După dialectele și după vederile lorŭ juridice se tragŭ Sașii din ținutulŭ Mosulei, Meusei, Lupei și alŭ Lanului.*)

Mai apropiatŭ e graiulŭ săsescŭ de celŭ din Luxenburg și cu celŭ de pe lângă Colonia. Unŭ legatŭ papalŭ de pela 1195 îi numesce pe Sașĭ flandenses. Ei descălecară mai ântêiu la Sibiiu, la Nochrichŭ, Cinculŭ mare, apoi la Sebeșŭ, Mediașŭ, Sighișóra și Cohalmŭ. Din causă că acésta descălecare pe la 1184 s'a fostŭ terminatŭ, de aceea serbară ei în anulŭ trecutŭ 700 de anĭ dela venirea lorŭ. Incă înainte de Geiza II s'a colonisatŭ ținutulŭ Bistriții. Pela 1211 au venitŭ Sașii în țera Bârsei. Regele Ungariei a dat'o cavalerilorŭ germanĭ, ca sĕ-o apere în contra Cumanilorŭ. In ținutulŭ Bârsei, era mare pustietate, de aceea au adusŭ ei coloniștĭ în acéstă țéră. Despre presența cavalerilorŭ ne arată multele turnurĭ, castelurĭ și întăriturĭ pela tóte bisericile săsescĭ, cu câte două trei zidurĭ și cu șanțurĭ pe unele locurĭ. Bucurându-se Sașii în decursulŭ timpului de administrațiunea lorŭ națională și de teritorulŭ lorŭ naționalŭ n'au pututŭ pĕtrunde în sênulŭ lorŭ nobilii.

Apoi descrie tóte festivitățile, cum au decursŭ, cu culorile cele mai vii. Mai în urmă descrie festivitatea poporală din Dumbravă.

Impresiunea, dice conferențiarulŭ, ce au făcut'o festivitățile asupra participanțilorŭ a fostŭ fórte mare și le-au datŭ nouĕ puterĭ pentru ca sĕ pótă lupta cu succesŭ în lupta cea mare ce-o are poporulŭ săsescŭ pentru esistența sa națională.

Până aicĭ conferențiarulŭ. Dar astădĭ n'au numai Sașii de a se luptá pentru esistența lorŭ ci și Românii, și dacă Sașii s'ar fi luptatŭ aicĭ acasă cu Românii pentru autonomia Transilvaniei, astădĭ n'ar fi declarațĭ de »nepatrioțĭ", ci s'ar bucura de drepturile cele mai frumóse constituționale.

*) Românii până astădĭ îi numescŭ pe Sașĭ „flônderŭ« și „blônderŭ«, ceea ce ne arată, că ei au venitŭ din Flandria și că Sașii, când au venitŭ au datŭ în totŭ loculŭ de Românĭ.

TRADUCĔT.

Lucrările sinodului din Sibiu.

(Resumatŭ)

(Urmare).

In ședința a opta, 7 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză petițiunile: 1) a protopresbiterului tractului Têrnavei inf. Nicolau Todoranŭ în numele comunei bisericeștĭ Cetatea de baltă, pentru a se concede ca materialulŭ adunatŭ pe séma unei bisericĭ sĕ se pótă folosi spre a se edificá o scólă totŭ în acea comună, precum și pentru unŭ ajutorŭ de 500 fl. din orĭ ce fondŭ; 2) petițiunea parochului din Elopatak Ioanŭ Moga, pentru a i se votá o dotațiune anuală de 200 fl.; 3) petițiunea unorŭ membri ai comitetului parochialŭ din Galeșŭ, prin care cerŭ a li-se da deslușire, că pre ce temeiu s'a hirotonitŭ ca preotŭ Elia Iosofŭ și ce posițiune are sĕ ocupe acesta în biserica nóstră. — Se predau comisiunei petiționare. — La ordinea dilei se pune raportulŭ comisiunei scolare, carea referéză asupra hârtiei consistorului archidiecesanŭ din 28 Martiu a. c. Nr. 6638 scol. 1884 în cestiunea întroducerei învĕțămêntului profesionalŭ în preparandiă și scólele poporale, — și propune, ér sinodulŭ conclude: Consistorulŭ sĕ confereze unulŭ dintre stipendiile mai marĭ unui tinerŭ, carele sĕ fie îndatoratŭ a face cursulŭ pedagogicŭ la una dintre scoilile pedagogice din Germania, unde se predă și acéstă materiă, spre a se cualifica în deosebĭ și pentru predarea studiului profesionalŭ și de a funcționá ca profesorŭ la institutulŭ nostru pedagogicŭ.

In ședința a noua, 8 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză unŭ memoriu alŭ parochului Teodorŭ Lungu din Mărișelŭ, despre decursulŭ vieței sale și suspendarea dela funcțiunile preoteștĭ, care se predă comisiunei petiționare. La ordinea dilei urméză alegerea asesorilorŭ în senatulŭ scolarŭ și epitropescŭ la consistorulŭ archidiecesanŭ. — Comisiunea financiară raportéză asupra hârtiei consistorului 30 Martie 1885 Nr. 1880 epitr. ca senatŭ epitropescŭ, prin care se așterne inventarulŭ generalŭ alŭ averei archidiecesei nóstre transilvane, și celŭ alŭ depositelorŭ precum și rațiociniile singuraticilorŭ fondurĭ cu inventarele lorŭ speciale, pre anulŭ 1884 — cerêndŭ totdeodată absolutoriu și îndemnisare pentru supraerogatele în sumă totală de 4014 fl. 85 cr. La propunerea comisiunei sinodulŭ decide: Rațiociniile anului 1884 se redau ven. consistorŭ spre rectificare cu următórele mandate: 1) a face unŭ conspectŭ specialŭ despre venitele realităților donate de G. Cristureanu, începêndŭ dela anulŭ în care seminarulŭ Andreianŭ a devenitŭ în folosință, și asemenea despre venitulŭ pămênturilorŭ din Feldiórá și a le subșterne cu rațiociniulŭ anului 1884 la procsima sesiune; 2) se îndrumă consistorulŭ, că ajutórele bisericilorŭ, scólelorŭ și a clerului deja votate au sĕ se împartă câtŭ mai curêndŭ, éră pre viitorŭ sumele votate de sinodŭ la titlurile de susŭ totdéuna sĕ se împărțéscă în decursulŭ anului bugetarŭ după putință; 3) în rațiociniulŭ anului 1884 suntŭ prin raportŭ a se și motivá supraerogatele — și a se face raportŭ despre tóte capitalele elocate la privațĭ, că suntŭ asigurate cu ipotecă și că primitu-s'au regulatŭ interesele; preste totŭ în viitorŭ a face evidente momentele cele mai însemnate ce s'au întêmplatŭ în anulŭ espiratŭ față cu fondurile și averea archidiecesei; 4) spre acestŭ scopŭ mai suntŭ a se induce în rubrica esistentă de »observărĭ« a rațiociniului rubrica restanțelorŭ și asupra erogatelorŭ; 5) Convingêndu-se sinodulŭ, cumcă afacerile esactorale se îndeplinescŭ prin oficialii cassei — spre a ușurá și a susțíné sumele în evidență — se decide ca referintelui respectivŭ sĕ i se concrédă agendele esactorale avêndŭ a controlá, ca preste sumele votate în bugetŭ sĕ nu se trécă.

In ședința a decea, 9 Aprilie 1885, presidiulŭ presentéză rugarea comitetului parochialŭ gr. or. din opidulŭ Secŭ în privința ajutorului cerutŭ in anulŭ trecutŭ pentru repararea bisericei; — se transpune comisiunei petiționare. — Deputatulŭ I. Șandru face următóreă interpelațiune: Fericiții în domnulŭ Ioanŭ Trandafilŭ rĕposatŭ la a. 1862 și soția sa Maria Trandafilŭ năs. Nicolicĭ Popovicĭ rĕposată în 18 Octomvre 1883, neguțătorĭ din Transilvania, domiciliațĭ în Neoplanta, prin codicilulŭ lorŭ dto Esseg 24 Iuniu 1860, a căreia subscrierĭ s'au legalisatŭ la Esseg 6 Iuniu prin notarulŭ publicŭ Petru Vucovŭ și care codicilŭ s'a publicatŭ prin

fostulŭ magistratŭ alŭ orașului Neoplanta. ca tribunalŭ d-to 18 Novembre 1862 Nr. 3185, a dispusŭ între altele și o moșiă pe teritoriulŭ Neoplanta de 479 pogóne a 2500□° cu aceea destinațiune, ca din venitulŭ acestei moșii sĕ se solvéscă anualŭ 12 stipendii de câte 500 fl. la 12 tinerĭ de relig. gr. or. fără deosebire de naționalitate din provinciele austriace, dintre cari 4 individĭ sĕ fie din Transilvania, studențĭ de gimnasiu și facultățĭ In 3 Septembre 1884 s'a pertractatŭ ereditatea susnumițilorŭ fundatorĭ la tribunalulŭ reg. din Neoplanta, la care pertractare s'a presentatŭ și plenipotențiatulŭ patriarchului sĕrbescŭ din Carlovițŭ, care prin literile fundaționalĭ e denumitŭ protectorŭ și administratorŭ alŭ susamintitei fundațiunĭ, și s'a declaratŭ pentru primirea fundațiunei cu scopulŭ destinatŭ. 'Mĭ iau decĭ voiă a întreba: Are înaltulŭ presidiu scire despre fundațiunea susamintită, și dacă are, ce pașĭ s'au făcutŭ pentru asigurarea intereselorŭ archidiecesei nóstre față cu acéstă fundațiune?«

Presidiulŭ rĕspunde: că în consistoriu a fostŭ vorbă despre acésta și în câtŭ își aduce aminte s'au luatŭ și mĕsurĭ, ca sĕ se câștige actulŭ fundaționalŭ, pentru de a se puté lua firulŭ acestui lucru în mână. Rógă însĕ pe Părintele archimandritŭ Popea, care s'a ocupatŭ mai de aprópe cu causa acésta, de a da deslușirĭ mai amĕnunte. — Părintele archimandritŭ Popea ḍice: că numai aceea o póte spune, ce a ḍisŭ și interpelantele, și că auḍindŭ consistoriulŭ de casulŭ de mórte alŭ consórtei fundatorelui, carea a folositŭ până când a trăitŭ tótă averea, a căutatŭ actulŭ, ca pe basa acesta sĕ se facă pașii de lipsă la tribunalŭ, — actulŭ însĕ nu s'a aflatŭ nicăirĭ. A auḍitŭ însĕ, că Metropolitulŭ din Carlovițŭ e înclinatŭ a ne estrada partea nóstră de 4 stipendii. — Presidiulŭ promite că va cerceta causa și dimpreună cu consistoriulŭ va face tóte spre a câștiga stipendiile acele. — Deputatulŭ Parteniu Cosma face propunerea, ca documentele vechĭ și unele cărțĭ bisericescĭ în edițiunĭ vechĭ de interesŭ istoricŭ, sĕ se păstreze la locŭ sigurŭ; se îndrumă consistoriulŭ, ca asemenea documente sĕ se adune din întréga archidiecesă și sĕ se păstreze, spre care scopŭ se autoriséză a-șĭ procura o casă de ferŭ sigură contra focului, — se transpune comisiunei organisătóre. — Deputatulŭ Iónŭ Popea face propunerea: bătrênului și neputinciosului învĕțătorŭ din Târlungenĭ Eremia Popescu, care a servitŭ comunei sale bisericescĭ 40 de anĭ. Venerabilulŭ Sinodŭ sĕ decidă a se conferi o pensiune anuală de 50 fl. Se transpune comisiunei scolare. —La ordinea ḍilei e raportulŭ comisiunei scolare. Raportorulŭ referéză asupra propunerii deputatului Dr. Nicolau Popŭ cu privire la veghiarea strictă a învĕțătorilorŭ nostri confesionalĭ, și ca sĕ se pună la cale o cercetare față cu acei învĕțătorĭ, carĭ vorŭ fi premiațĭ pentru sporulŭ făcutŭ în instruirea limbei maghiare și în numele comisiunei; face o propunere, care s'a primitŭ și pe care amŭ publicat'o. — Totŭ acelașĭ raportorŭ propune în numele comisiunei scolare și sinodulŭ decide: că recomandându-se urgența înființărei unui organŭ pedagogicŭ, consistoriulŭ este însărcinatŭ a studia cestiunea înființării lui și a-i face sinodului în cea mai apropiată sesiune propunerĭ positive în privința acésta. Totŭ acelașĭ raportŭ propune în numele comisiunei scolare, că simțindu-se în biserica nóstră lipsa de preoțĭ cu cunoscință mai profundă asupra literaturei bisericei orientale și în genere lipsa nóstră de legăturĭ directe cu întréga biserică orientală, consistoriulŭ este însărcinatŭ a conferí stipendiele destinate pentru teologĭ cu preferența acelora dintre concurențĭ, carĭ se vorŭ angagia sĕ-șĭ facă studiele la vre-o universitate, unde esistă facultate teologică de confesiunea nóstră. — Sinodulŭ hotărăsce, că consistoriulŭ e însărcinatŭ a conferí p e u n e l e dintre stipendiele destinate pentru teologĭ. — La ordinea ḍilei raportulŭ comisiunei petiționare. Raportorulŭ referéză asupra următórelorŭ petițiunĭ: 1. rugarea parochului din Păuca Ioan Marcu, protopresb. Mercuri pentru unŭ ajutorŭ; 2. rugarea comitetului parochialŭ din Orĕștiă, pentru de a se lua mĕsurile de lipsă, ca elevii gr. or. carĭ cercetéză scólele strĕine din Orĕștiă sĕ fie regulatŭ inștruițĭ în doctrina religiunei și a se acorda pentru respectivulŭ catichetŭ o remunerațiune, — Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugărei comitetului parochialŭ din Orăștiă pentru procurarea unei mape a Ungariei în traducere românéscă. — Se transpune consistoriului spre competentă afacere și deosebită luare în considerare. Tot acelașĭ raportorŭ referéză asupra următórelorŭ petițiunĭ: 1. rugarea comit. paroch. din Jabenița pentru unŭ ajutorŭ de 213 fl. 75 cr. spre zidirea bisericei; 2. rugarea învĕțătorului din Lesnic protopresb. Devei Vasil. Șeulean pentru unŭ ajutorŭ: 3 rugarea învĕțătorului din Șomărtinŭ Ioanŭ Rusŭ pentru unŭ ajutor de 100 fl. eventualŭ 50 fl. anualĭ; 4. rugarea parochului Simeon Dorca din Loamneș (protop. Sibiiului) pentru unŭ ajutorŭ; 5. rugarea sinodului paroch. din Păuca pentru unŭ ajutorŭ de 200 fl. pentru zidirea casei parochiale; 6. rugarea sinodului paroch. din Petroșenĭ pentru unŭ ajutorŭ la plătirea unei datorii, ce o au împrumutatŭ 19 parochienĭ în sumă de 140 fl. 56 cr. spre scopulŭ reparării bisericii; 7. rugarea mai multorŭ parochienĭ din Agîrbiciu pentru întregirea parochiei; 8. rugarea parochului din Șelimber Ioanŭ Cintea pentru unŭ ajutorŭ de 100 fl. — Se transpune consistoriului spre competentă afacere. Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugării sinodului protopresbiteralŭ alŭ tractului Reghinului: 1. pentru sistemisarea unui salarŭ anualŭ de 200 fl. pentru respectivulŭ protopresbiterŭ; 2. pentru unŭ ajutorŭ anualŭ de 500 fl. din fundațiunea Șaguna spre rĕfuirea datoriei de 6000 fl. v. a. din fondulŭ de 30,000.

Se propune în numele comisiunei ca cererea din punctulŭ 1 de astădată sĕ nu se ia în considerare; ce privește însĕ partea a doua a petitului, se îndruméză sinodulŭ protopr. e instruì rugarea conformŭ resolutiunei consistoriale de dto. 2 Oct. 1884 Nr. 3379. 1883. Dl Parteniu Cosma propune, ca petițiunea sĕ se transpună la consistoriu cu însărcinarea, ca la sinodulŭ procsimŭ sĕ subștérnă o propunere detaiată cu privire la dotarea acestui centru protopresbiteralŭ. Punĕndu-se la votŭ propunerea deputatulŭ Parteniu Cosma, se primește și sinodulŭ decide în acestŭ sensŭ; — ér relativŭ la partea a doua din petițiune, sinodulŭ decide, sĕ se transpună la consistoriu spre afacere competentă. Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugării comitetului parochialŭ din Malomfalĕu pentru unŭ ajutorŭ spre acoperirea unei datorii de 600 fl. făcute cu zidirea bisericei. — Se transpune consistoriului spre competentă afacere. Acelașĭ raportorŭ referéză asupra rugării emeritatului protopresbiterŭ Simionŭ Popŭ Moldovanŭ, pentru a i se da o pensiune de 200 fl. Punĕndu-se la votŭ, Sinodulŭ hotărăște de a i se da, din fondulŭ »Rudolfinŭ.«

(Va urma).

A P E L Ŭ.

Nicĭ unŭ poporŭ, nicĭ o țéră nu va fi în stare a face pașĭ seriosĭ spre civilisațiune, dacă nu va pune înainte de tóte fundamentŭ solidŭ la progresu ă economicŭ.

Unŭ factorŭ însemnatŭ alŭ progresului economicŭ este însă capitalulŭ eftinŭ și accesibilŭ.

Purceḍĕndŭ dela aceste adevĕruri stabilite de sciința națională-economică și recunoscĕndŭ faptulŭ, că până când națiunea nóstră nu'șĭ va naționalisa capitalulŭ, industria și comerciulŭ, nu póte fi vorbă nicĭ de o prosperitate sigură, — noi subsemnații amŭ luatŭ asupra nóstră misiunea de a funda unŭ institutŭ de creditŭ naționalŭ românescŭ cu centrulŭ aicĭ în Oreștiă, spre scopulŭ de a înlesni poporului nostru de aicĭ condițiunile existenții și prosperitățiĭ sale ecenomice și a-'lŭ scăpa de tutela economică străină.

Spre a realisa acestŭ scopŭ salutarŭ sub ori-ce punctŭ de vedere și pentru a garanta caracterulŭ naționalŭ și românescŭ alŭ institutului de creditŭ, ce voimŭ a înființa — Vĕ invitămŭ prin acésta sĕ binevoițĭ a sucurge și d-vóstră cu subscripții câtŭ mai numeróse dimpreună cu noi la întemierea și statornicirea acestei

Societățĭ pe acții

destinată a fi unŭ institutŭ adevĕratŭ naționalŭ-românescŭ pentru Românimea din Orĕștiă și dimprejurŭ.

Institutulŭ acesta de creditŭ și economii se va fundá pe timpŭ nedeterminatŭ, cu unŭ capitalŭ fundatorŭ de 50,000 fl., care se va realisá prin emisiune de 1000 acțiunĭ à 50 fl.

La subscriere se vorŭ plătí 10%, adecă 5 fl. de acțiune, 1 fl. taxă de înscriere după fiecare acțiă, ér restulŭ se va solví succesive și în modulŭ ce-lŭ va statorí direcțiunea institutului proiectatŭ.

Fundatorii subsemnațĭ nu-șĭ reservă nicĭ unŭ dreptŭ față cu institutulŭ de creditŭ, ce voiescŭ a-lŭ înființa.

Subscripțiile se facŭ la Samuilŭ Popŭ și Dr. Ioanŭ Mihu, advocațĭ; Ioanŭ Mihaiu, proprietarŭ; George Baciu și Ioanŭ Lăzăroiu, comercianțĭ în Orĕștiă, carĭ suntŭ autorisațĭ a încassá rata primă de 5 fl., precum și taxa de înscriere de 1 fl de fiecare acțiune sub rĕspunderea solidară a subsemnațilorŭ.

Subscripțiunile se vorŭ încheia în 5 Maiu st. n. 1885.

O r ĕ ș t i ă, în 15 Aprilie 1885.

Samuilŭ Popŭ m. p., advocatŭ; Dr. Ioanŭ Mihu m. p., advocatŭ; Dr. Stefanŭ Erdélyi m. p., medicŭ; George Baciu m. p.; Simeonŭ Corvinŭ m. p.; Ioanŭ Mihaiu m. p., proprietarŭ; Nicolae Trifu m. p.; Ioanŭ Lăzăroiu m. p., comerciantŭ; George Vintianŭ m. p.

ULTIME SCIRI.

O telegramă din Londra spune, că guvernulŭ rusŭ își mănține pretențiunile sale în cestiunea afgană și că ruperea relațiunilorŭ diplomatice e în ajunŭ.

Dela 28 Aprilie pregătirile flotei englese se facŭ cu a nespusă grabă. Ministrulŭ de rĕsboiu englesŭ e provocatŭ pe inginerii civilĭ sĕ între în armată.

In Kronstadt s'au pusŭ în stare de rĕsboiu, după cum se scrie din Petersburg, 52 de corăbi, cu 789 oficerĭ și 17,487 ómenĭ.

In Samarcand se forméză cu mare grabă o tabĕră de munițiunĭ și provisiunĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 1 Maiu. — Pentru primirea demnă a Maiestăților Lorŭ, care sosescŭ aḍĭ de diminéță aci, și pentru deschiderea esposițiunii ce se va face mâne s'a lucratŭ cu mare zelŭ la decorarea orașului. Gara este pomposŭ împodobită. In esposițiune domnesce o activitate febrilă. Numeroșĭ streinĭ din provinciă și din streinătate vinŭ. A sositŭ și ministrulŭ prusianŭ Lucius. Hotelurile suntŭ deja ocupate. Părechea princiară de corónă, însoțită de archiducii Albrecht, Friedericŭ, soția acestuia archiducesa Isabela, au sositŭ a séră la $9^1/_2$ óre cu trenulŭ căii ferate austro-ungare a statului. La gară au fostŭ primițĭ de Jokai, fișpanulŭ Szapary, primarulŭ, căpitanulŭ orașului. La eșirea din gară dealungulŭ stradei au fostŭ adunațĭ mii de ómenĭ, salutândŭ cu entusiasmŭ pe înalții óspețĭ.

Londra, 1 Maiu. — O telegramă a lui Lumsden declară, că sgomotulŭ despre ocuparea Meruciacului de către Rușĭ este neîntemeiatŭ.

DIVERSE.

O serbare îngrozitóre. — Pe insula Sântŭ-Mauriciu, ce se ține de Anglia, Indienii au celebratŭ deunăḍile, sub conducerea supremului brahminŭ Sinatam-Bu în apropiere de locuința sa, o sĕrbătóre înfiorătóre. Pe șesulŭ numitŭ Terre-Rouge, unde e ridicată și pagoda (templu,) se află idolulŭ Siva în mărime naturală, lucratŭ din lemnŭ lustruitŭ. Statua este bogatŭ costumată. Pe capŭ pórtă o cușmă (căciulă) înaltă cu trei cute, buzele sale roșii se deschidŭ rîḍĕndŭ și mustățile suntŭ rĕsucite în susŭ. Ochii parŭ că privescŭ cu disprețŭ grosulŭ șérpe, ce se încolăcesce înprejurulŭ brațului sĕu stîngŭ. Inaintea acestei pagode arde o grămadă colosală de lemne (rugŭ) de 24 de óre. După ce se termină tóte ceremoniele întroducĕtóre, se scotŭ afară tóte bucățile de lemnŭ încă necarbonisate, jarulŭ ce rĕmâne se arangiază prținŭ cu ajutorulŭ sapelorŭ și se reschiră, așa că se forméză o suprafață de 6 metri lungime și 4 metri lățime, acoperită cu unŭ stratŭ de jarŭ înaltŭ de 25 centimetri. Aceste lucrărĭ le facŭ eroii sĕrbării, tinerĭ brahminĭ, carĭ s'au rugatŭ a li se face onórea sĕ trécă prin jarŭ până la statua idolului. Acestŭ gróznicŭ covorŭ de focŭ au sĕ 'lŭ trécă cu piciórele góle, pentruca sĕ ofere lui Siva coșurĭ de florĭ, ce tinerii le pórtă pe capŭ. Dacă vre unulŭ din ei cu acéstă ocasiune șovăește și cade, e lăsatŭ sĕ arḍă, nimĕrui nu ' e permisŭ sĕ 'i dea ajutorŭ. Mulțimea, care asistă la serbare îlŭ lasă sĕ arḍă în liniște, căcĭ șovăirea și căderea se consideră ca o dovadă, că ḍeulŭ Brahma nu i-a ertatŭ pĕcatele. Cu tóte acestea la serbarea de deunăḍile nicĭ unulŭ n'a căḍutŭ. Unii au trecutŭ pe covorulŭ de focŭ în pasŭ repede și se aruncară dincolo de elŭ în basenulŭ cu apă anume făcutŭ pentru acestŭ scopŭ Alții au pășitŭ încetŭ, ca și cum călcau pe o pajiște verde. Ba încă svĕrcoléu la fiecare pasŭ scânteiele și bucățile de cărbunĭ înroșițĭ în tóte părțile. Ținéu cu mânile forte liniștițĭ coșurile cu florĭ pe capŭ, fără sĕ scótă vre-unŭ strigatŭ de durere. Numai după ce au trecutŭ peste jarŭ și 'și-au pusŭ piciórele în apă, au începutŭ a striga, a se strâmba și a'șĭ încovoia tóte membrele de grozava durere, încâtŭ ți se sfâșia inima. Numeroșii Indienĭ, carĭ au asistatŭ la serbare, rĕmaseră liniștițĭ și indiferențĭ; păréu mai multŭ adâncițĭ în pietate, decâtŭ în priveliștea acestorŭ gróznice torturĭ ale focului. Cei ce le suferŭ se potŭ bucura, dacă morŭ imediatŭ după acésta, căcĭ piciorele sunt atâtŭ de arse, încâtŭ rareorĭ se vindecă, și dacă scapă cu viață unŭ astfelŭ de erou, rĕmâne gróznicŭ schilăvitŭ.

* * *

Tesaurulŭ de resbelŭ alŭ Afganistanului. — Afganistanulŭ are tesaurulŭ sĕu de rĕsbelŭ, ca tóte celelalte state europene. Emirulŭ nu sĕ póte atinge de elŭ decâtŭ în casŭ de resbelŭ. Acestŭ tesaurŭ e păzitŭ de damele haremului; elŭ se află într'unŭ turnŭ alŭ palatului de Balla-Hassar, la Cabulŭ. Acestŭ turnŭ cuadratŭ conține în etagiulŭ de josŭ apartamentele damelorŭ haremului, carĭ suntŭ supraveghiate de șefulŭ eunucilorŭ. Acestŭ demnitarŭ póte vedé din odaia sa de durmitŭ dacă tóte damele încredințate pazei lui se află în apartamentele lorŭ și de ce se ocupă. In etagiulŭ de mijlocŭ se află tesaurulŭ de resbelŭ și deasupra lui, porumbii, cei țînŭ femeile haremului spre a se distrage. Se póte întrá în sala tesaurului pe patru scărĭ de marmoră și spre a ajunge la aceste scărĭ trebue sĕ trecĭ prin apartamentele femeilorŭ. Cheia dela pórta tesaurului o ține la sine Emirulŭ. Ministrulŭ de resbelŭ și Șeic-ulŭ-Islamulŭ verifică de două orĭ pe anŭ esactitatea sumelorŭ ce representă tesaurulŭ. Emirulŭ designéză apoi scara pe care sĕ se urce înalții controlorĭ spre a ajunge la tesaurŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 30 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	92.10
Rentă de hârtiă 5%	87.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	143 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	94.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	103.—
Bonurĭ rurale ungare	101.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.25
Bonurĭ croato-slavone	101.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	113 ·
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	116.75
Renta de hărtiă austriacă	78.85
Renta de arg. austr.	79.20
Renta de aurŭ austr.	104 —
Losurile din 1860	138 75
Acţiunile băncei austro-ungare	850 —
Act. băncei de creditŭ ung.	274. —
Act. băncei de creditŭ austr.	277.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.90
Napoleon-d'orĭ	9.90½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	126.35

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 13 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	85	—
Renta rom. amort. (5%)	88	—
» convert. (6%)	87	—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	—	—
Credit fonc. rural (7%)	97	—
» „ „ (5%)	83	—
» » urban (7%)	95	—
» » „ (6%)	89	—
» » (5%)	80	—
Banca naţională a României	1120	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	299	—
« » » Naţională	226	—
Aurŭ	14.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anuluĭ 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea »Gazeteĭ Transilvaniei.«

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 1 Maiu st. n. 1885.

Bancnote româneseĭ	Cump.	8.73	Vênd.	8.74
Argint românesc	»	8.65	»	8.70
Napoleon-d'orĭ	»	9.88	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.84	»	5.88
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	121.½
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria luĭ I. Gross.

Nr. 1406/1885
pret.

Concursŭ.

Spre ocuparea postului de notarŭ comunalŭ în Comuna mare Ţînţarĭ, cu care postŭ este înpreunată léfa anuală de 400 fl., cuartirŭ liberŭ şi 4 orgii de lemne de focŭ, pe lângă tragerea taxelorŭ de lucru statorite prin statutŭ, se escrie prin acésta concursŭ cu terminŭ pânâ în 30 Maiu a. c.

Se provócă decĭ toţĭ aceia, carĭ dorescŭ a dobêndi acestŭ postŭ, cumcă sĕ'şĭ înainteze suplicele lorŭ instruate în sensulŭ §§-lorŭ 74 şi 75 din art. de lege XVIII din anulŭ 1871, apoi a §-lui 6 din art. de lege I din anulŭ 1883, la subscrisulŭ pânâ la terminulŭ de susŭ, cu atâta mai sigurŭ, pentru că suplicele întârdiate nu se vorŭ lua în considerare.

In fine se observă, cumcă se cere, ca notarulŭ ce se va alege sĕ posédă perfectŭ limba maghiară şi română atâtŭ cu vorba câtŭ şi în scrisóre.

Branŭ în 25 Aprilie 1885.

Alesandru Belle,
pretore.

(Nr. 55) 3—3

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
Cluşiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ (	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.